

Finansal Raporlama ile Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflıkta Kurumsal Yönetimin Önemi

Fatma Pamukçu*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, kamuyu aydınlatma ve şeffaflıkta kurumsal yönetim anlayışının yeri ve önemini ortaya koymaktır. Kurumsal yönetim anlayışı, şirketlerin ilgili tüm kişi ve gruplar için en yüksek faydayı sağlayacak şekilde yönetilmesidir. Finansal raporlama ile açıklanan finansal veriler, hem şirketlerin mevcut ortakları hem de gelecekteki yatırımcılar açısından son derece önemlidir. Muhasebe ve finansal raporlama standartları, bunları uygulamak zorunda olan şirketlerde güvenilir finansal sonuçların sunulması açısından önemli düzenlemeler içermektedir. Ancak finansal raporlarda yer alan muhasebe ile ilgili veriler kullanıcılar için tek başına yeterli olmayıp şirket hakkında güncel ve gelecekte ortaya çıkabilecek tüm durumlar hakkında bilgi sahibi olmak isterler. Bunun sağlanabilmesi için de şirketlerin kurumsal yönetim ilkelerini benimsemiş ve uyguluyor olmaları gerekir. Finansal tablo ve raporların tüm beklentileri karşılayabilmesi için şeffaflık düzeyinin yüksek olması gerekir. Kurumsal yönetimin temel unsurlarından biri olan şeffaflık; finansal ve finansal olmayan tüm bilgilerin zamanında, doğru, eksiksiz ve kolay erişilebilir şekilde kamuya açıklanmasını gerektirmektedir. Şirketlerde kurumsal yönetim yaklaşımının benimsenmiş olması finansal raporlamanın şeffaflığı ve kamuyu aydınlatma düzeyinin yükselmesi ile doğrudan ilgilidir. Bu çalışmada yöntem olarak mevzuat taraması yapılmış ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanan kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde konu incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda konu ile ilgili diğer çalışmaların ve mevzuatta yer alan düzenlemelerin derlemesi yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Finansal Raporlama, Şeffaflık, Kurumsal Yönetim.

JEL Sınıflaması: M40, M41.

The Importance Of Corporate Governance In Public Disclosure And Transparency By Financial Reporting

ABSTRACT

The objective of this study is to put forward the place and the importance of the understanding of the corporate governance in the public disclosure and transparency. The understanding of the corporate governance is the management of corporations in a manner that will provide the maximum benefit for all the related personalities and groups. Data disclosed by financial reporting is very crucial both for the current partners of the company and the future investors. The standards of accounting and financial reporting contain important adjustments from the aspect of providing trustable financial results in companies obliged to apply them. However accounting data in the financial reports are not adequate by themselves for their users who would also like to have information about all conditions that are current and that may have an effect in the future. In order to enable this, companies must have adopted corporate governance principles and must be applying them. In order for the financial statements and reports to meet the requirements of all expectations, the level of transparency must be high. Transparency which is one of the fundamental principles of corporate governance requires all financial and nonfinancial information to be disclosed to the public in a timely, correct, complete and easily attainable manner. The adoption of corporate governance in companies is directly related to the transparency of financial reporting and the increase in the level of public disclosure. As a method in this study a regulation scan has been performed and the subject has been examined in the framework of corporate governance principles issued by the Capital Markets Board. In reaching the goal of the study, a gathering of other studies in the subject and arrangements in the legislation was performed.

Key words: Financial Reporting, Transparency, Corporate Governance.

JEL Classification: M40, M41.

* Yrd. Doç. Dr. Fatma Pamukçu, Marmara Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

1. Giriş

“Kurumsal Yönetim” veya İngilizce deyiimi ile “Corporate Governance”, iş dünyasında ve bilim dünyasında son yıllarda en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Bu kavramın özünde şirketlerin hissedarlarına ve diğer menfaat sahiplerine en yüksek yarar sağlayacak biçimde yönetilmeleri amaçlanmaktadır. Kurumsal Yönetim, özellikle yatırımcı ve toplum güveninin sağlanmasında en önemli rolü oynamaktadır.

Şirketler hem pay sahiplerine hem de işletme ile ilgili diğer kişi ve kurumlara, finansal ve finansal olmayan bilgileri sunmakla yükümlüdürler. İlgililere sunulan bilgilerin açık, kolay anlaşılabilir ve erişilebilir olmaları son derece önemlidir. Bu nedenle şirketler, yatırımcıların güvenini elde etmek ve koruyabilmek amacıyla kurumsal yönetim anlayışı şartlarını oluşturmak ve geliştirmek durumundadırlar. Şeffaflığın ve kamuyu aydınlatmanın geliştirilmesi ekonominin her kesimini ilgilendirdiğinden kurumsal yönetim anlayışında en temel noktalardır.

Kurumsal yönetim ile amaçlanan şirketlerin sürdürülebilirliği ancak şeffaflık ilkesinin benimsenmesi ve kurulması ile sağlanabilir. Şeffaflık, uluslararası standartlarda kurumsal raporlama ve bağımsız dış denetim ile mümkün kılınabilir.

Bu çalışma, giriş ve sonuç bölümleri hariç üç ana bölümden oluşmaktadır. Bunlar; kurumsal yönetim, finansal raporlama ile kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ile kurumsal yönetim anlayışının önemidir.

Şeffaflık ve kamuyu aydınlatmanın etkin bir şekilde sağlanmasında bağımsız dış denetim ve iç denetimin etkisinin ve öneminin ne derece yüksek olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada denetimin etkisi ve önemi ayrıntılı şekilde ele alınmamış, konu özellikle kurumsal yönetim anlayışı açısından ele alınarak incelenmiştir.

2. Kurumsal Yönetim

1990’lı yıllarda ortaya çıkan ve hızlı bir şekilde iş dünyası, uluslararası organizasyonlar, hükümetler ve akademik çevrelerden kabul gören bir yönetim felsefesi haline gelen kurumsal yönetimin özünde, şirketlerin hissedarlarına ve diğer paydaşlara en yüksek yarar sağlayacak şekilde yönetilmeleri vardır (Aktan, 2010: 1).

Kurumsal yönetim, ortaya çıktığı ilk yıllarda işletmelerin yönetilme ve kontrol edilmesi için oluşturulan bir sistem olarak tanımlanmıştır. Ancak on yıl sonra kurumsal yönetim tanımı genişlemiş ve hesap verebilirliğin önemi artmıştır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün (OECD) tanımına göre kurumsal

yönetim; bir şirketin yönetimi, yönetim kurulu, hissedarları ve paydaşları arasındaki bir dizi ilişkiyi kapsar ve işletmenin amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur (Davies, 2006: 3).

Dar anlamda kurumsal yönetim, şirket yönetimi ile hissedarlar ve paydaşlar arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallar bütünüdür. Geniş anlamda kurumsal yönetim ise “iyi şirket yönetimi” anlamına gelmektedir. İyi şirket yönetimi için kurumsal kültür çerçevesi içinde, değişim yönetimi, stratejik yönetim, toplam kalite yönetimi, insan kaynakları yönetimi gibi ilkelerin ve yönetim tekniklerinin etkili bir şekilde şirkette uygulanması da gerekmektedir (Aktan, 2010: 1-4).

Kurumsal yönetim, bir şirketin, hak sahipleri ve kamuoyunun menfaatlerine zarar vermeyecek şekilde, mali kaynakları ve insan kaynaklarını kendine çekmesini, verimli çalışmasını ve bu sayede hissedarları için uzun dönemde ekonomik kazanç yaratarak istikrar sağlamasını mümkün kılan kanun, yönetmelik ve gönüllü özel sektör uygulamaları bileşimidir (TKYD ve Deloitte, 2006: 4).

Kurumsal yönetimin temel amacı, işletmenin etkili bir şekilde yönetilmesini sağlayacak bir yapı kurmak ve paydaşların ihtiyaçlarının karşılanmasını kolaylaştıracak bir sistem oluşturmaktır (Anand, 2008: 87).

2.1. Kurumsal Yönetimin Temel Unsurları

Kurumsal yönetim anlayışının temel unsurları olarak uluslararası alanda geçerli olan; adillik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verebilirlik olarak adlandırılan dört temel unsur belirlenmiştir. Kurumsal yönetimin bu dört temel unsuru, performans ölçümü ve geliştirilmesi esasına dayalı olarak birbirleriyle ilişkilendirilmekte ve böylece, hem şirketlerin hissedarları için değer yaratmakta hem de toplumsal değerlerle de uyumlu çalışması beklenmektedir (TKYD ve Deloitte, 2006: 4-5).

Adillik (Fairness), şirket yönetiminin bütün hak sahiplerine karşı eşit davranmasını ifade etmektedir. Bu ilke, azınlık hissedarlar ve yabancı ortaklar da dâhil olmak üzere bütün hissedar haklarının korunmasını ifade etmektedir. Bu ilkeye göre; kurumsal yönetim çerçevesi, hissedarlık haklarını korumalı ve bu hakların kullanılabilmesini kolaylaştırmalıdır. Kurumsal yönetim ile hissedarlara eşit muamele yapılması güvence altına alınmalıdır. Bütün hissedarlar haklarının ihlali halinde yeterli telafi ya da tazminat elde etme imkânına sahip olmalıdır.

Sorumluluk (Responsibility), şirket yönetiminin tüzel kişiliği adına yaptığı tüm faaliyetlerin ilgili mevzuata, esas sözleşmeye, şirket içi düzenlemelere, toplumsal ve etik değerlere uygunluğunu ve bunun denetlenmesini ifade eder. Kurumsal yönetim ile şirketler ve hissedarlar arasında etkin ve mali yapıyı güçlendirici bir işbirliğinin yapılması desteklenmelidir.

Şeffaflık (Transparency), ticari sır niteliğindeki ve henüz kamuya açıklanmamış bilgiler hariç olmak üzere, şirket ile ilgili finansal ve finansal olmayan bilgilerin, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, yorumlanabilir, düşük maliyetle kolay erişilebilir bir şekilde kamuya duyurulması yaklaşımıdır. Bu ilke, faaliyet öncesini, faaliyetlerin devam ettiği süreci ve faaliyetler sonrasında kapsamaktadır.

Hesap Verebilirlik (Accountability), yönetim kurulu üyelerinin esas itibarıyla anonim şirket tüzel kişiliğine ve dolayısıyla pay sahiplerine karşı olan hesap verme zorunluluğunu ifade etmektedir. Şeffaflık ilkesinin aksine, hesap verebilirlik ilkesi sadece faaliyet sonrasında kapsamaktadır.

2.2. Dünyada Kurumsal Yönetim

2000’li yılların başında Enron, Worldcom ve Parmalat gibi dev şirketlerin batması, şirketlerdeki yönetim ve denetim eksikliklerini gündeme getirmiş ve kurumsal yönetimin önemi ve gereği daha da belirgin olarak ortaya çıkmıştır.

OECD, 1998 yılında üye ülkelerin kurumsal yönetim konusunda görüşlerini değerlendirmek ve bağlayıcı olmayan bir takım ilkeler belirlemek üzere bir çalışma grubu oluşturmuştur. OECD kurumsal yönetim ilkelerinin belirlenmesindeki amaç, üye ülke hükümetlerinin yapacakları kurumsal yönetime ilişkin yasal düzenlemeler ve diğer düzenleyici çalışmalar için bir temel oluşturmak ve yönlendirici olabilmektir.

OECD raporundaki temel amaçlardan biri, tek tip düzenlemenin her ülkeye uygun olmayacağı prensibinden hareketle, ülkelerin kendi özelliklerini dikkate alarak düzenlemeler hazırlamalarıdır. OECD çalışmasında üzerinde durulan bir diğer konu da belirlenen ilkelerde zaman içinde değişiklikler yapılabilecek olmasıdır. Belirlenen ilkelerin öncelikle halka açık şirketlerde uygulanması esası benimsenmiş, ancak bu ilkelerin borsada işlem görmeyen şirketler ile kamu kurumlarında da uygulanmasının yararlı olacağı vurgulanmıştır.

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri, OECD Bakanlar Kurulu tarafından 1999 yılında onaylanarak bu tarihten sonra dünya genelindeki karar alıcılar, yatırımcılar, şirketler ve diğer paydaşlar açısından uluslararası bir referans kaynağı haline gelmiştir. Onaylandığı tarihten itibaren bu ilkeler, kurumsal yönetim anlayışını gündemde tutarken, hem OECD üyesi ülkeler, hem de diğer ülkelerdeki yasama ve düzenleme girişimleri için bir yol gösterici olmuştur.

OECD İlkeleri, 2002 yılında OECD Bakanlar Kurulu’nun gözetiminde OECD Kurumsal Yönetim Yönlendirme Grubu tarafından gözden geçirilmiştir. Bu gözden geçirme çalışmasında, üye ülkelerin kurumsal yönetim uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve getirilen çözümler özellikle üzerinde durulan konular

olmuştur. Uluslararası kuruluşlar, özel sektör, sendika, sivil toplum ve OECD üyesi olmayan ülkelerden de temsilcilerin katılımıyla yapılan toplantılarda bir taslak oluşturulmuştur. Bu taslak, internet üzerinden kamuoyu görüşüne sunulmuş ve 2004 yılında revize ilkeler yayınlanmıştır (TKYD ve Deloitte, 2006: 1).

2.3. Türkiye’de Kurumsal Yönetim

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri esas alınarak Türkiye’de ilk çalışma Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) tarafından başlatılmıştır. TÜSİAD çatısı altında oluşturulan Kurumsal Yönetim Çalışma Grubu 2002 yılında “Kurumsal Yönetim-En İyi Uygulama Kodu” çalışmasını hazırlamış ve aynı yıl yayınlamıştır.

Çalışma Grubu Üyeleri, 2003 yılında Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)’nin kuruluşunu gerçekleştirerek, kurumsal yönetim anlayışının Türkiye’de daha iyi tanınması ve gelişmesine katkı sağlamışlardır.

2003 yılında Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Kurumsal Yönetim İlkeleri’ni hazırlamış ve halka açık şirketler için tavsiye niteliğinde olmak üzere yayınlamıştır. 2004 yılında SPK’nın Uyum Beyanı düzenlemesi ile halka açık şirketler, kurumsal yönetim ilkelerine ne ölçüde uymakta olduklarını ve uymadıkları hususlar ile ilgili gerekçelerin neler olduğunu faaliyet raporlarında açıklamakla yükümlü tutulmuştur. OECD Kurumsal Yönetim İlkelerinin 2004 yılında revize edilmesinden sonra, SPK 2005 yılında ek bir düzenleme ile ilkelere değişiklikler yapmış ve yayınlamıştır.

Türkiye’de kurumsal yönetimi teşvik edici nitelikte diğer bir önemli gelişme de İMKB Kurumsal Yönetim Endeksinin oluşturulması olmuştur. İMKB Yönetim Kurulu, 2005 yılında Kurumsal Yönetim İlkeleri’ni uygulayan şirketlerin dâhil olacağı Kurumsal Yönetim Endeksi’nin hesaplanmaya başlanmasına karar vermiş ve bu endeksin hesaplanmasına 31.08.2007 tarihinde başlanmıştır. İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi’nin amacı, hisse senetleri İMKB pazarlarında işlem gören ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum notu 10 üzerinden en az 7 olan şirketlerin fiyat ve getiri performansının ölçülmesidir. Kurumsal Yönetim İlkelerine uyum notu, SPK tarafından belirlenmiş derecelendirme kuruluşları listesinde bulunan derecelendirme kuruluşlarınca, şirketin tüm kurumsal yönetim ilkelerine bir bütün olarak uyumuna ilişkin yapılan değerlendirme sonucunda verilmektedir (imkb.gov.tr, 2010).

3. Finansal Raporlama ile Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık

3.1. Finansal Raporlamanın Bilgi Kullanıcıları Açısından Önemi

Anonim ortaklıklarda küçük pay sahipleri yatırım kararı alırken, genel kurula katılarak oy kullanma ve yönetime katılma haklarından çok, kar payı alma haklarına

yoğunlaşmaktadır. Bu durum genel kurulda çoğunluğu sağlayan kişi veya grubun yönetime de hâkim olmasını kolaylaştırmaktadır.

Pay ve menfaat sahipleri şirketin yönetimi, finansal ve hukuki durumu ile ilgili olarak düzenli ve güvenilir bilgiye erişim ihtiyacı duyarlar. Ortaklık yönetimine fiilen katılmayan, ortaklığın işlemleri konusunda doğrudan bilgi sahibi olması mümkün olmayan küçük pay sahiplerinin ve diğer potansiyel yatırımcıların ortaklığın faaliyetleri hakkında bilgi almalarını sağlayan en önemli kaynak finansal tablolar ve raporlar olmaktadır. Kamuyu aydınlatma ilkesi çerçevesinde ortaklara yapılacak tüm açıklamaların gerçeği yansıtması ve güvenilir olması gerekmektedir. Bu durum ancak adil bir yönetim, şeffaflık, sorumluluk ve hesap verebilirlik ile mümkün olacaktır (Uyar, 2004: 164).

Şirketlerin ilgili kişi ve gruplara sundukları finansal bilgilerin doğru ve güvenilir olması gerekmektedir. Bu bilgilerde çeşitli yanlışlıklar olabileceği için güvenilirliğin her zaman ve her koşulda mevcut olduğu söylenemez. Finansal tablolardaki yanlışlıklar, tabloları hazırlayanların bilerek ve isteyerek yaptıkları hileler ile bilmeden ve kasıt olmaksızın yapılan hatalardan ortaya çıkmaktadır.

Hile ve usulsüzlük; “İşletme yönetimindekiler ile yönetimden sorumlu kişilerin, işletme çalışanlarının veya üçüncü şahısların kasıtlı olarak adil olmayan yasadışı bir menfaat sağlamak amacıyla aldatma içeren davranışlarda bulunmalarını ifade eder. Bağımsız denetçi finansal tablolarda önemli yanlışlıklara sebep olabilecek hileli ve usulsüz işlemlerin olup olmadığını göz önünde bulundurmalıdır. Varlıkların kötüye kullanılmasından ve hileli finansal raporlamadan kaynaklanan iki tür hile ve usulsüzlük söz konusudur”. (SPK, Seri X, No:22, 23) Bunlardan ilki hileli finansal raporlama, ikincisi ise varlıkların kötüye kullanılmasıdır.

Hileli finansal raporlamada, kasıtlı olarak, finansal tablolarda olması gereken tutarların veya açıklamaların yer almaması veya yanlış beyan edilmesi suretiyle finansal tablo kullanıcıları yanıltılır.

Varlıkların kötüye kullanılması ise, bir işletmenin varlıklarının çalınması eylemini içermekle beraber, genellikle şirketin çalışanları tarafından nispeten küçük ve önemsiz miktarlarda gerçekleştirilir. Ancak, kötüye kullanma işletme yönetimi tarafından da gerçekleştirilebilir, bu takdirde bu işlemlerin ortaya çıkarılması iyi gizlenebilecek olması nedeniyle çok daha güçtür (Göçen, 2010: 111-115).

Finansal raporlama kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanması açısından iyi bir araç olarak kullanılabilir. Kurumsal yönetim ilkelerinden hesap verebilirlik ilkesinin hayata geçirilebilmesi için belli dönemlerde şirket faaliyetleri hakkında kamuoyunun aydınlatılması gerekir ki bu finansal raporlama ile sağlanabilir. Yine şeffaflık ilkesi gereği şirketin performans ve strateji beklentilerinin paydaşlar ile paylaşılması

finansal raporlama araçları ile sağlanabilmektedir (Arı, 2008: 50). Finansal raporlama ile ilgili tüm gruplar doğru bilgilendirildiği takdirde hem kurum içi hem de kurum dışı çıkar çatışmaları önlenmiş ve azınlık haklarının korunması da sağlanmış olur. Şirket içindeki bilgi akış süreçlerinin iyi organize edilmiş olması, bu süreçlerin sonucunda oluşan finansal raporların da sağlıklı olmasını sağlamaktadır. Kurumsal yönetim sistemi kurulmuş ve kurumsal yönetim ilkeleri benimsenmiş şirketlerde bunu gerçekleştirmek çok daha kolay olacaktır.

3.2. Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık

Geçmişin sadece hissedarları düşünen şirket yapısı yerini tüm ilgili gruplara karşı sorumlu şirket yapısına bırakmaktadır. Şirketlerin etkin bir kurumsal yönetime sahip olması için örgüt yapısı içinde kurumsal değerlerin ve stratejik amaçların oluşturulması gerekir. Çünkü stratejik amaçların veya kurumsal değerlerin oluşmadığı bir kurumun faaliyetlerini sürdürmesi oldukça güçtür. Bu nedenle, yönetim kurulu şirket faaliyetlerine ilişkin stratejileri oluşturmalıdır. Ayrıca yönetim, hem kendisi hem üst düzey yönetim ve hem de diğer personel adına kurumsal değerlerin oluşturulmasında öncülük etmelidir. Yönetim kurulu üst düzey yönetimce kurumsal yönetimin kalitesinin düşmesine yol açacak davranış, eylem ve ilişkilerin önlenmesine yönelik gerekli politikaları uygulamalıdır. Yönetim kurulu hissedarlara karşı şeffaflık ve şirket içinde şeffaflık olmak üzere iki yönlü şeffaflıktan sorumludur.

Hissedarlara karşı şeffaflık şu şekilde sağlanabilir (Uyar, 2004: 164-165):

- Hissedarlara karşılaştırılabilir, kapsamlı, kurallara uygun, güvenilir, tutarlı, anlaşılır, tarafsız ve ülkeye özel konuları kapsayan kaliteli bilgiler sağlanmalı, kısa vadeli bakış yerine uzun vadeli çıkarlar gözetilmeli ve farklı paydaşların farklı bilgi gereksinimleri belirlenmeli,

- Dürüst, tutarlı, açık, zamanında, tarafsız ve tüm paydaşlar tarafından kolay erişilebileceği yüksek kaliteli iletişim sağlanmalı,

- Yönetim Kurulu ve üst yönetim sorumluluk üstlenmeli ve hesap verebilir olmalıdır.

Kurumsal yönetim anlayışında yönetim kurulunun yapısı ve işleyişi, ortaklık yapısı ve etkileri, hissedarların hakları ve hissedarlarla ilişkiler, şeffaflık ve kamuyu aydınlatma önemli noktalardır ve kurumsal yönetimin temelini oluşturur. Yatırımcıların ve toplumun bilinçlenerek şirketlerden kurumsal yönetim ilkeleri uygulamalarını talep etmesi gerekir. Uygulama yönetim kurulunun oluşturulması ve işleyişinden başlamalıdır. Çünkü kurumsal yönetim anlayışı iyi işleyen, adil, şeffaf,

hesap verebilen, azınlık haklarını koruyan, bağımsız üyelerin ağırlıkta olduğu bir yönetim kurulu temeline dayanır (Uyar, 2004: 165).

Şeffaflığın şirket düzeyinde benimsenmesi, yatırımcı haklarının korunması ve kamu güveninin kazanılması için bir gerekliliktir. Şirketler uluslararası alanda kabul görmüş ilkeleri ve rehber niteliğindeki prensipleri izleyerek, kurumsal şeffaflık derecelerini arttırabilmektedirler (Poroy Arsoy, 2008: 17) .

Düzenli, karşılaştırılabilir, zamanında ve güvenilir bilgiye erişim şirketlerin mevcut ve gelecekteki durumlarının değerlendirilmesine yardımcı olarak kaynakların etkin dağıtımını sağlar. Şeffaflık şirket yönetimini de etkinleştirir. Yatırımcılar, yatırım kararı alırken şirketlerin şeffaflık derecesini ve kamuoyuna yaptıkları açıklamaların kalitesini dikkate almaktadırlar (Ararat, 2003).

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri esas alınarak ülkeler, kendi değer ve ilkelerine uygun olarak kurumsal yönetim uygulama rehberleri yayınlamışlardır. Rehberlerde ortak vurgu olarak finansal raporlamada şeffaf, hesap verebilir, doğru, dürüst, eş zamanlı ve hızlı bilgi sunumuna değinilmiştir. Bu kapsamda yapılan düzenlemelerde, doğru, zamanlı, ilgili, hesap verebilir, şeffaf bir bilgi sunumu ve sorumlu bir yönetim anlayışının sağlanması amacıyla işletme yönetimleri ile muhasebe ve denetim meslekleri esas alınarak köklü değişiklikler gerçekleştirilmiştir (Dinç ve Abdioğlu, 2009: 159). İşletmelerde muhasebe bilgi sistemleri kurulurken sunulacak finansal raporlar ile işletme yönetimine, denetim kurumlarına ve tüm kamuoyuna doğru bilgi sunumu amaçlanmalıdır. Kurumsal yönetim anlayışının tüm ilkeleri ile benimsenmiş olması bu amaca ulaşmayı önemli ölçüde kolaylaştıracaktır.

Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ilkesi, pay ve menfaat sahiplerine, şirketin hak ve yararlarını da gözetecek bir şekilde, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, analiz edilebilir, düşük maliyetle kolay erişilebilir bilgilerin sunulmasını amaçlar. Şirket, kamuya açıklamada bulunurken, mümkün olan en basit kavram ve terimleri kullanır, ikilem yaratacak belirsiz ifadelerden kaçınır. Teknik terim kullanması gereken yerlerde, herkesin kolayca anlamasına imkan verecek şekilde açıklamalar da beraberinde verilir. Kamuya açıklanan bilgiler tarafsız olmalıdır. Şirketle ilgili tarafların bir veya birkaçının bilgi alma ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılan bilgi açıklamaları kabul edilemez. Şirketler hiçbir şart altında kendi aleyhlerine sonuçlar doğurabilecek bile olsa açıklanması gereken bilgilerin açıklanmasında tereddüt etmemelidir (SPK, 2005: 20). Açıklanan bilgilerin şirketin rekabet gücünü engelleyen ve zarara neden olabilecek bilgiler olmamasına özen gösterilmelidir. Kamuya açıklanan şirket bilgilerinin ticari sır niteliğinde olmamasına da dikkat edilmelidir. Kamuya açıklanacak bilgilerin sunumu, finansal tablo ve raporların içinde, bunların dipnotlarında veya ayrı bir rapor şeklinde de sunulabilir. Finansal

bilgi sunumunda kullanılan başlıca raporlar, yıllık ve ara dönem finansal tabloları ile aynı dönemler için hazırlanan bağımsız denetim raporlarıdır.

Tüm şirketlerin kamunun aydınlatılması ile ilgili olarak bir bilgilendirme politikası oluşturmaları ve kamuya açıklamaları gerekmektedir. Bilgilendirme politikası, mevzuat ile belirlenenler dışında pay sahipleri ile diğer finansal bilgi kullanıcılarının kararlarını etkileyebilecek her türlü önemli bilginin açıklanmasını da kapsamaktadır. Bu çerçevede bilgilerin ne şekilde, hangi sıklıkla ve hangi yollardan kamuya duyurulacağı, yönetim kurulunun veya yöneticilerin basın ile hangi sıklıkta görüşeceği, kamunun bilgilendirilmesi için hangi sıklıkta toplantılar düzenleneceği, şirkete yöneltilen soruların yanıtlanmasında nasıl bir yöntem izleneceği vb. hususlar şirketler tarafından açıkça belirlenerek kamuya duyurulacak ve uygulama bu çerçevede yürütülecektir (Küçüksözen ve Küçükkocaoğlu, 2005: 84). Eğer kamuya açıklanacak bilgiler arasında geleceğe yönelik bilgiler yer alıyorsa bunların dayandığı gerekçelerin ve sayısal verilerin de birlikte sunulması gerekir. Daha önce finansal tablo ve raporlarda açıklanmış olan tahminlerin gerçekleşmemesi veya gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması durumunda bu konu hemen kamuoyuna açıklanmalıdır. Değişikliğe uğramış olan bilgiler varsa bunlara ait raporların tekrar açıklanması gerekmektedir.

SPK tarafından belirlenmiş olan kurumsal yönetim ilkelerinde, kamuyu aydınlatma ve şeffaflığın sağlanmasında uyulması gereken esaslar ve açıklanması gereken bilgiler belirlenmiştir. Bu esaslar ve bilgiler şöyle özetlenebilir (SPK, 2005: 21-31).

- Kamuyu aydınlatma esasları ve araçları: Bu bölümde kamuoyuna hangi bilgilerin açıklanması gerektiği ve açıklamaların hangi yollarla yapılacağına ilişkin esaslar belirlenmiştir.
- Şirket ile pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri ve yöneticiler arasındaki ilişkilerin kamuya açıklanması: Ortaklık ve yönetime ilişkin mevcut bilgiler ile ortaya çıkan değişiklikler kamuya açıklanmalıdır.
- Kamunun aydınlatılmasında periyodik mali tablo ve raporlar: Tablo ve raporlar ihtiyaç duyulan tüm bilgileri verecek kadar ayrıntıyı içermelidir.
- Bağımsız denetimin işlevi: Finansal tabloların ve raporların güvenilirliğinin ve şeffaflığının sağlanmasında önemi tartışmasız olan bağımsız denetime ilişkin esaslar belirlenmiştir.
- Ticari sır kavramı ve içerden öğrenenlerin ticareti: Şirket şeffaflığı ile çıkarların korunması arasındaki dengenin korunması gerekir.

- Kamuya açıklanması gereken önemli olaylar ve gelişmeler: Şirketin finansal durumuna ve faaliyet sonuçlarına olan etkisi ile birlikte diğer durumlar da kamuya açıklanmalıdır.

4. Kurumsal Yönetimin Anlayışının Önemi

Kurumsal yönetim anlayışı, adil yönetim, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerini bünyesinde barındırmaktadır. Kurumsal yönetim anlayışında şirketlerin sadece teknolojik gelişmişlik düzeylerini ön plana çıkarmaları yeterli olmamaktadır. Bütün toplum yararına faaliyet gösteren şirketler, ait oldukları topluma ve çevreye karşı sorumluluklarını göz ardı eden şirketlerden daha avantajlı konuma gelmeye başlamaktadır (Uyar, 2004: 164).

Sadece finansal tablolar yoluyla faaliyet sonuçlarına ilişkin bilginin açıklanması, gerek pay sahipleri, gerek menfaat sahipleri grubunun tüm üyeleri ve gerekse potansiyel yatırımcılar için kontrol ve karar verme süreci açısından yeterli değildir. Şeffaflık taleplerinde gelinen nokta, finansal bilgilerle birlikte şirketin temel amaçlarının, politika ve uygulamalarının da kamuya açıklanmasını gerektirmektedir. Faaliyet sonuçlarına ilişkin periyodik bilgilerin yanı sıra bu tür bilgilerin de piyasaya taşınması şeffaflığın artırılması için vazgeçilmez bir unsurdur (Derin, 2006: 71).

Sermaye Piyasası Kurulu şirketlere yıllık faaliyet raporlarının ayrı bir bölümünde Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu'na yer vermeleri zorunluluğunu getirmiştir. Bu rapor ayrıca şirketlerin internet sayfalarında da yayınlanacaktır.

“Kurumsal Yönetim Uyum Raporu” dışında Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılmış olan başka bir düzenleme de kurumsal yönetim derecelendirmesinin yapılması ve derecelendirme notunun belirlenmesidir. Derecelendirme ve derecelendirme kuruluşuna ilişkin esaslar yine kurul tarafından yayınlanmış olan tebliğde düzenlenmiştir.

Kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesinde, bir bütün olarak tüm ilkelere uyum ile pay sahipleri, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık, menfaat sahipleri, yönetim kurulu ana bölümleri itibarıyla ayrı ayrı olmak üzere 1 ile 10 arasında derece notu verilmesi zorunlu tutulmuştur. Bu dört ana bölüm altında hangi konuların yer aldığı Tablo-1'de gösterilmiştir. Bu tabloda SPK tarafından belirlenmiş kurumsal yönetim ilkeleri verilirken OECD kurumsal yönetim ilkeleri ile de karşılaştırma yapılmıştır.

Tablo 1: OECD ve SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinin Karşılaştırılması

OECD KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ (2004)	SERMAYE PİYASASI KURULU KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ (2005)
<p><i>BÖLÜM-I: OECD KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etkin Kurumsal Yönetim Çerçevesi Temelinin Tesisi 2. Hissedarların Hakları ve Temel Sahiplik İşlevleri 3. Hissedarların Adil Muamele Görmesi 4. Kurumsal Yönetimde Paydaşların Rolü 5. Kamuya Duyuru Yapma ve Şeffaflık 6. Yönetim Kurulunun Sorumlulukları <p><i>BÖLÜM-II: OECD KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ ÜZERİNE AÇIKLAYICI NOTLAR</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etkin Kurumsal Yönetim Çerçevesi Temelinin Tesisi 2. Hissedarların Hakları ve Temel Sahiplik İşlevleri 3. Hissedarların Adil Muamele Görmesi 4. Kurumsal Yönetimde Paydaşların Rolü 5. Kamuya Duyuru Yapma ve Şeffaflık 6. Yönetim Kurulunun Sorumlulukları 	<p><i>BÖLÜM-I: PAY SAHİPLERİ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanımının Kolaylaştırılması 2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı 3. Genel Kurula Katılım Hakkı 4. Oy Hakkı 5. Azınlık Hakları 6. Kar Payı Hakkı 7. Payların Devri 8. Pay Sahiplerine Eşit İşlem İlkesi <p><i>BÖLÜM-II: KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kamuyu Aydınlatma Esasları ve Araçları 2. Şirket ile Pay Sahipleri, Yönetim Kurulu Üyeleri ile Yöneticiler Arasındaki İlişkilerin Kamuya Açıklanması 3. Kamunun Aydınlatılmasında Periyodik Mali Tablo ve Raporlar 4. Bağımsız Denetimin İşlevi 5. Ticari Sır Kavramı ve İçeriden Öğrenenlerin Ticareti 6. Kamuya Açıklanması Gereken Önemli Olay ve Gelişmeler <p><i>BÖLÜM-III: MENFAAT SAHİPLERİ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası 2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Benimsenmesi 3. Şirket Malvarlığının Korunması 4. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası 5. Müşteriler ve Tedarikçilerle İlişkiler 6. Etik Kuralları 7. Sosyal Sorumluluk <p><i>BÖLÜM-IV: YÖNETİM KURULU</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yönetim Kurulunun Temel Fonksiyonları 2. Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları ile Görev ve Sorumlulukları 3. Yönetim Kurulunun Oluşumu ve Seçimi 4. Yönetim Kuruluna Sağlanan Mali Haklar 5. Yönetim Kurulunda Oluşturulan Komitelerin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı 6. Yöneticiler

Kaynak: OECD Principles of Corporate Governance-2004, www.oecd.org

SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri-2005, www.spk.gov.tr

Kurumsal yönetim derecelendirme notunun tespitinde her bölüm notu ayrı ayrı belirlendikten sonra bölümlerin ağırlıkları dikkate alınarak tüm ilkelere uyum notu tespit edilir. Kurumsal yönetim derecelendirme notunun hesaplanmasında bölümlerin ağırlık yüzdeleri şöyledir: Pay Sahipleri % 25, Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık % 35, Menfaat Sahipleri % 15, Yönetim Kurulu % 25.

SPK kurumsal yönetim ilkelerinde, birinci ana bölümde pay sahipleri ile ilgili değerlendirmeler yapılır ve bu bölüm için bir derecelendirme notu verilir. Şirketlerin pay sahipleri ile ilgili konularda kurumsal yönetim ilkelerine hangi derecede uydukları belirlenmiş olur. Genel derecelendirme notunda bu bölümün ağırlığı % 25 olarak belirlenmiştir. Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık bölümündeki ilkelere uyum açısından verilen not ise genel derecelendirme notunu % 35 etkilemektedir. Menfaat sahipleri ana bölümü için belirlenmiş not % 15, yönetim kurulu ana bölümü için verilmiş not ise % 25 oranında şirketin kurumsal yönetim derecelendirme notunu etkilemektedir. Bu hesaplama şu örnek ile daha açık bir şekilde ortaya konulabilir. Ana bölümler itibarıyla belirlenen derecelendirme notlarına ağırlıklar uygulanarak şirketin kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyi şöyle hesaplanır.

	Not	Ağırlık	
Pay Sahipleri	8,25	x % 25	= 2,06
Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık	9,32	x % 35	= 3,26
Menfaat Sahipleri	8,94	x % 15	= 1,34
Yönetim Kurulu	7,65	x % 25	= 1,91
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu			= 8,57

Görüldüğü gibi derecelendirme notundaki en ağırlıklı bölüm kamuyu aydınlatma ve şeffaflıktır. Bu da kamuyu aydınlatma ve şeffaflık konusunun önemini bir kez daha vurgulamaktadır.

Bu çalışmanın amacına uygun olarak Sermaye Piyasası Kanunu'na tabi ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporlarını açıklamış olan şirketlerle ilgili bir araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada şirketlerin kurumsal yönetim derecelendirmesinde kamuyu aydınlatma ve şeffaflık bölümüne verilmiş uyum notları incelenmiş ve sonuçlar Tablo-2'de verilmiştir. Tablodaki notlar şirketlerin genel kurumsal derecelendirme notu olmayıp kamuyu aydınlatma ve şeffaflık bölümüne ait notlardır. Bu tablonun oluşturulmasında, şirketlerin kamuyu aydınlatma ve şeffaflık düzeylerinin tespiti amaçlanmıştır. Bu notlar, derecelendirme yapmaya yetkili kuruluşlar tarafından tespit edilmiştir.

Tablo 2: Şirketlerin Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık Derecelendirme Notları

Şirketler	2007	2008	2009	2010
TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	8,27	9,05	9,26	9,21
Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	8,83	8,87	8,98	9,12
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	7,91	8,56	8,83	9,02
Y & Y Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	8,18	8,74	8,76	8,98
Lider Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-	6,48	7,33	7,81
Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş.	-	8,27	8,48	8,95
Tek Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-	7,18	7,57	7,86
Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş.	-	8,47	8,70	8,96
Asya Katılım Bankası A.Ş.	-	7,33	7,94	8,72
Dentaş Ambalaj ve Kağıt Sanayi A.Ş.	-	7,33	8,72	8,93
Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.	-	9,11	9,13	9,16
Arçelik A.Ş.	-	-	8,71	9,22
Coca-Cola İçecek A.Ş.	-	-	9,21	9,35
Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	-	-	9,21	9,47
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	-	-	9,31	9,36
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	-	8,11	8,83	-
Türk Telekomünikasyon A.Ş.	-	-	8,98	-
Türk Prysmian Kablo ve Sistemleri A.Ş.	-	-	7,87	-
İş Genel Finansal Kiralama A.Ş.	-	-	8,51	-
Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	-	8,54	-
Aygaz A.Ş.	-	-	-	9,05
Park Elektrik Üretim Maden. San.ve Tic. A.Ş.	-	-	-	9,44
Yazıcılar Holding A.Ş.	-	-	-	8,79

Kaynak: Tablodaki bilgiler www.saharating.com ve şirketlerin internet sayfalarından alınmıştır.

Bu tabloda yer alan notların anlamları Sermaye Piyasası Kurulunca şöyle belirlenmiştir.

Not 6: Şirket SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne orta derecede uyum sağlamış ve gerekli politika ve önlemlerin bir kısmını uygulamaya geçirmiştir.

Not 7-8: Şirket SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne önemli ölçüde uyum sağlamış ve çoğu gerekli politika ve önlemleri uygulamaya geçirmiştir.

Not 9-10: Şirket SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne büyük ölçüde uyum sağlamış ve tüm politika ve önlemleri uygulamaya geçirmiştir.

Tabloda yer alan şirketlerin yıllar itibariyle kamuyu aydınlatma ve şeffaflık notları incelendiğinde önceki yıllara göre notların yükselmekte olduğu görülmektedir. Bu da şirketlerde kurumsal yönetim anlayışının giderek daha iyi benimsenmekte ve uygulanmakta olduğunu açıklamaktadır.

5. Sonuç

Kurumsal yönetim konusunun gündeme bu derece hızlı oturmasının ve gelecek yıllarda da bu önemini koruyacağına yönelik görüşlerin temelinde, son yıllarda uluslararası alanda ortaya çıkan şirket skandalları bulunmaktadır. Bu skandalların başta gelen sebeplerinden biri, şirketlerin finansal raporlamalarında şeffaflık ve kamuyu aydınlatma ilkelerine uymamalarıdır. Bu durum kurumsal yönetim anlayışının önemini daha da ön plana çıkarmıştır.

OECD'nin yayınladığı ilkeler esas alınarak, Sermaye Piyasası Kurulu da Sermaye Piyasası Kanunu'na tabi şirketler için Kurumsal Yönetim İlkeleri yayınlamış ve bunlara uyumla ilgili açıklama zorunlulukları getirmiştir. Raporla, SPK kurumsal yönetim ilkelerinde yer alan prensiplerden şirketçe uyulanlar ve uyulmayanlar belirtilecek, uyulmayanlar hakkında uymama gerekçeleri açıklanacaktır. Bu düzenlemeler ile şirketlerin, şeffaflık ilkesi çerçevesinde kamuyu aydınlatmalarının geliştirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, şirket ile menfaat ilişkisi içinde bulunan kesimlere bilgi akışının artırılması ve hızlandırılması amaçlanmıştır.

Finansal bilgi kullanıcılarına raporlama ile sunulan bilgiler, zamanında, doğru, eksiksiz, kolay anlaşılabilir ve düşük maliyetle kolay erişilebilir olmalıdır. Bu bilgiler sunulurken şirketin hak ve çıkarları da göz ardı edilmemeli ve tarafsız davranılmalıdır. Şirketlere ait finansal ve finansal olmayan bilgilerin raporlamasında şeffaflık düzeyi arttıkça kamuyu aydınlatma düzeyi de artmaktadır.

Finansal raporlar ile sunulan bilgiler işletmelerin muhasebe sonuçlarından elde edilmektedir. Muhasebe uygulamalarında ve raporlamada Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının bunları uygulamak zorunda olan şirketlerde şeffaflık ve dolayısıyla kamuyu aydınlatma düzeyini önemli ölçüde artırdığı gözlemlenmektedir. Bu standartların tüm işletmelerde uygulanma zorunluluğunun başlaması ile olumlu sonuçlar daha da geniş bir alana yayılmış olacaktır.

Türkiye'de son dönemde, kurumsal yönetim ilkelerinin yaygınlaşması açısından en önemli gelişme, yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yasalaşması olmuştur. 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu tüm şirketler için çok önemli kurumsal yönetim maddeleri içermektedir. Yeni kanun kurumsal yönetime ilişkin birçok çağdaş düzenleme ile hissedarlık ve azınlık haklarının güçlendirilmesini

amaçlamaktadır. Bütün bunlar Türkiye için Kurumsal Yönetim açısından ciddi bir dönüşüme işaret etmektedir.

Şirketlerin kurumsal yönetim ilkelerine uyum düzeyinin yükselmesi, sermaye piyasalarının gelişmesine de çok önemli katkılarda bulunacaktır. Şirketlerin kurumsal yönetim uyum ve derecelendirme raporlarındaki göstergeler yatırımcılar açısından en çok önem verilen konular olmaktadır. Yatırımcılar haklı olarak, yeni bir yatırım kararı alırken kamuyu aydınlatma ve şeffaflık düzeyi yüksek olan şirketleri tercih edeceklerdir. Bu da hem şirketlerin güçlenmesini sağlayacak, hem de ülke ekonomisine olumlu katkılarda bulunacaktır.

KAYNAKLAR

- Aktan, Coşkun Can (2010), “Kurumsal Şirket Yönetimi”,
<http://www.sobiadacademy.net/sobem/e-yonetim/kurumsal-yonetim/aktan-kurumsal.pdf> (01.12.2010)
- Anand, Sanjay (2008), *Essentials of Corporate Governance*, USA: John Wiley&Sons.
- Ararat, Melsa (2003), “Kurumsal Yönetim ve Şeffaflık”, *6.Muhasebe Denetimi Sempozyumu*, İSMMMO, 16-19 Nisan.
<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/sempozyum/06Sempozyum/2oturum/MelsaArarat.pdf> (10.12.2010)
- Arı, Mustafa (2008), “Kurumsal Yönetim ve Finansal Raporlamanın Güvenirliliği”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Ekim, Cilt: 3, Sayı: 2, s.43-68.
- Davies, Adrian (2006), *Best Practice in Corporate Governance Building Reputation and Sustainable Success*, USA and UK: Gower Publishing Company.
- Derin, Selen (2006), “Kurumsal Yönetim İlkelerinin Bileşeni Olarak Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık: Türk Sermaye Piyasaları”, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara.
- Dinç, Engin - Abdioğlu, Hasan (2009), “İşletmelerde Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi: İMKB-100 Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Araştırma”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:12, Sayı:21, Haziran, s.157-184.
- Göçen, Ceren Ayça (2010), “Kurumsal Yönetim, İç Kontrol ve Bağımsız Denetim: Parmalat Vakası”, *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı:97, Ocak-Şubat, s.107-129.
- Küçüksozen, Cemal - Küçükkocaoğlu, Güray (2005), “Kurumsal Şirket Yönetiminde Finansal Bilginin Rolü”, *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, Eylül, s.81-103.

Poroy Arsoy, Aylin (2008), “Kurumsal Şeffaflık ve Muhasebe Standartları”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 2, s.17-35.
http://akuiibf.aku.edu.tr/pdf/10_2/2.pdf

Uyar, Süleyman (2004), “Kurumsal Şeffaflığın Sağlanmasında Kurumsal Yönetim (Corporate Governance) Anlayışının Önemi”, *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı:66, Ocak-Şubat-Mart, s.154-168.

Sermaye Piyasası Kurulu-SPK (2005), *Kurumsal Yönetim İlkeleri*, Ankara.

Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği ve Deloitte (2006), *Nedir Bu Kurumsal Yönetim?*, İstanbul.

<http://www.imkb.gov.tr/Indexes/StockIndexesHome/CorporateGovernanceIndex.aspx>,
10.12.2010

www.oecd.org (14.12.2010)

www.saharating.com (08.12.2010)

www.spk.gov.tr (14.12.2010)